

การศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน รายวิชาพื้นฐาน
ศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
A Study of Effectiveness Teaching in Foundation of Art Course
at Department of Art Education Faculty of Education,
Bansomdejchaopraya Rajabhat University

เนธิมา สุวรรณวงศ์*

*คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

*Corresponding author. Email : artednay@gmail.com

Received: February 21, 2020 Revised: May 1, 2020 Accepted: May 28, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินตามสภาพจริง การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้สอน ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือนิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านอยู่ได้ระดับมาก สำหรับข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนควรพัฒนาด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนการสอน เพราะด้านนี้มีประสิทธิภาพต่ำกว่าด้านอื่นๆ

คำสำคัญ: การศึกษาประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอน รายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา

Abstract

This study aimed to examine the level of learning and teaching management efficiency in Art Education's fundamental subjects of Art Education Field, Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University in term of student-centered learning and teaching management, environmental management, and instructional media. Moreover, another objective is to study the problems and recommendations on learning and teaching

management for teachers. This study used questionnaire consisted of Likert scale and statistics, and the samples of this study were 60 first year students of Art Education field using the questionnaire consisted of Likert scale, and statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation. The results based on participants' overall and individual assessments found that the teachers were practicable in very high level in all aspects. For the recommendations on learning and teaching management, teachers should develop the environmental management and instructional media because the teachers were less effective than the other aspects as in the questionnaire.

Keywords: Study Effectiveness, Teaching, Foundation of Art Course

บทนำ

สภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบันมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วเกือบทุกด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา และเทคโนโลยี ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับประเทศอื่นในโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษาช่วยให้นักได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตลอดช่วงชีวิต การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญมากในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะตามที่สังคมและประเทศชาติต้องการ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการนำพาประเทศไปสู่ความเจริญ ความก้าวหน้าและความเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพทัดเทียมกับอารยประเทศจากวิวัฒนาการทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของโลกในปัจจุบัน ทำให้นานาประเทศปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้มุ่งเน้นด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มากขึ้น โดยกำหนดเป็นนโยบายและแผนพัฒนาประเทศ ปรับเปลี่ยนกระบวนยุทธ์ในการจัดระบบการศึกษาให้รองรับแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลก มีการกำหนดแนวคิดต่างๆ ในการจัดการศึกษาโดยยึดหลักสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ ความเสมอภาคและการกระจายโอกาสทางการศึกษา ความเป็นเลิศและคุณภาพทางวิชาการ ความมีประสิทธิภาพ และความเป็นสากล (มนต์ชัย เทียนทอง, 2545) ในการจัดการเรียนการสอนต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญาความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข ซึ่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้ระบุว่า การปฏิรูปการศึกษาทั้งหมดจึงต้องดำเนินการให้สอดคล้องตาม บทบัญญัติของพระราชบัญญัติฉบับนี้ ผู้สอนอาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศไทย รวมทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครองจึงควรได้ศึกษาและทำความเข้าใจให้ชัดเจนทะลุปรุโปร่งเพื่อประโยชน์ในการวางแผนการจัดการศึกษาที่ดีที่สุด (วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ และคณะ, 2547) ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาจึงมีภารกิจโดยตรงในการผลิต

กำลังคนระดับสูงพร้อมด้วยคุณสมบัติดังกล่าวที่จะเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติจึงได้ เน้นการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการเรียนการสอน และประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นของนักศึกษาหลังเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ดังพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่กล่าวถึง ความสำคัญของการศึกษาว่า “...งานด้านการศึกษาเป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความเจริญและความเสื่อมของชาตินั้นขึ้นอยู่กับการศึกษาของชาติเป็นข้อใหญ่ ตามข้อเท็จจริงที่ทราบกันดีแล้วระยะนี้บ้านเมืองของเรามีพลเมืองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งมีสัญญาณที่เกิดขึ้นด้วยว่า พลเมืองของเราบางส่วนเสื่อมทรามลงไปในความประพฤติกและจิตใจ ซึ่งเป็นอาการที่น่าวิตก ถ้าหากยังคงเป็นอยู่ต่อไปเราอาจจะเอาตัวไม่รอดปรากฏการณ์เช่นนี้ นอกเหนือจากเหตุอื่นแล้ว ต้องมีเหตุมาจากการจัดการศึกษาด้วยอย่างแน่นอนเราต้องจัดงานด้านการศึกษาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น...” (วนิดา สิทธิธรรณฤทธิ, 2542, หน้า 8)

แนวการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประกอบด้วย มาตรา 22 มาตรา 23 มาตรา 24 มาตรา 25 มาตรา 26 มาตรา 27 มาตรา 28 มาตรา 29 มาตรา 30 และ มาตรา 66 ที่ผู้สอนต้องนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะมาตรา 24 กำหนดแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ (กรมสามัญศึกษา, 2546, หน้า 13-14) สรุปได้ว่าโรงเรียนต้องจัดเนื้อหาสาระและ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนฝึกทักษะ กระบวนการคิด การแก้ปัญหา การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดการเรียนการสอนทั้งด้าน ความรู้ และคุณธรรม จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียน และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลาและสถานที่ โดยร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน ช่วยกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อใช้เป็นกรอบในประเมินคุณภาพภายนอก และเป็นแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษา มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานต่างๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รวม 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย ซึ่งมาตรฐานด้านกระบวนการและด้านปัจจัยได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้สอนไว้ 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 21 ผู้สอนมีวิสัยทัศน์ความเป็นผู้สอน มีคุณธรรม จริยธรรม มาตรฐานที่ 22 ผู้สอนมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 23 ผู้สอนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มาตรฐานที่ 24 ผู้สอนมีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีผู้สอนเพียงพอ

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน รายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษา และจัดการเรียนรู้แก่นิสิต เพื่อพัฒนาไปสู่ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในรายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนในด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร/รายวิชา เนื้อหาวิชา วิธีการสอน สื่อการสอน การวัดผลและการประเมินผล ผู้สอน และผู้เรียนในรายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ในรายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา
4. เพื่อค้นหาแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดกระบวนการเรียนการสอนในรายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปีการศึกษา 2561

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้ 1) ทำหนังสือถึงคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัย และ 2) ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไปจำนวน 60 ชุด ให้แก่กลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาต้นควาคครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (survey research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยนำแนวคิดการจัดการเรียนการสอนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับผู้สอน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 69) มีสาระสำคัญคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ตามการประเมินของนิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เป็นแบบสอบถาม ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ โดยมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนน ดังนี้

ผู้สอนปฏิบัติกิจกรรมในระดับมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ผู้สอนปฏิบัติกิจกรรมในระดับมาก	ให้	4	คะแนน
ผู้สอนปฏิบัติกิจกรรมในระดับปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ผู้สอนปฏิบัติกิจกรรมในระดับน้อย	ให้	2	คะแนน
ผู้สอนปฏิบัติกิจกรรมในระดับน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน
โดยการศึกษาระสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ 4 ด้าน ได้แก่			
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ข้อ	1-11	
การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอน	ข้อ	12-21	
การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง	ข้อ	22-31	
การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน	ข้อ	32-42	
รวมทั้งสิ้นจำนวน		42	ข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่องการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ตามการประเมินของนิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

เกณฑ์การแปลผล

นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต โดยมีเกณฑ์ในการแปลความ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตรการหาอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

เกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการแปลความ

- ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ผู้สอนปฏิบัติกิจกรรมในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ผู้สอนปฏิบัติกิจกรรมในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ผู้สอนปฏิบัติกิจกรรมในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ผู้สอนปฏิบัติกิจกรรมในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ผู้สอนปฏิบัติกิจกรรมในระดับน้อยที่สุด

2. ข้อมูลด้านปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้สอน รายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ใช้วิธีเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่นิสิตแสดงความคิดเห็นไว้ในแบบสอบถาม ช่วงปัญหาอุปสรรค และสรุป

ตามประเด็น 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน รายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ตามของนิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน ตามคของนิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ในด้าน 1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนการสอน 3) การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง 4) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน รายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ตามความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา 1) ภาพรวมระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน 2) ระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนรายด้าน ส่วนที่ 2 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายของความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา

ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติการ
ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.84	.555	มาก
ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนการสอน	3.72	.630	มาก
ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง	3.76	.595	มาก
ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน	3.99	.695	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าภาพรวมระดับความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนรายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ผู้สอนมีระดับประสิทธิภาพสูงกว่าด้านอื่นๆ และด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอนผู้สอนมีระดับประสิทธิภาพต่ำกว่าด้านอื่น ๆ

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนรายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา ตามการประเมินของ นิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอน สรุปแต่ละด้านมีดังนี้

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำแนกตามความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวม พบว่าผู้สอนปฏิบัติกิจกรรมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ผู้สอนแนะนำให้นิสิตนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้สอนจัดกิจกรรมให้นิสิตได้เผชิญสถานการณ์จริง ในรูปแบบต่างๆ เช่น การทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่มผู้สอนจัดให้นิสิตเรียนรู้วิธีแสวงหาความรู้และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่วนอันดับสุดท้ายเป็นข้อที่อยู่ในระดับมากเช่นกัน ได้แก่ ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม เศรษฐกิจของผู้เรียน

1.2 ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอน โดยรวมพบว่าผู้สอนปฏิบัติกิจกรรมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ผู้สอนใช้สื่อการสอนประเภทเอกสาร ตำรา ใบความรู้ ใบงาน วัสดุสิ่งพิมพ์ แผนที่ คู่มือประกอบการสอน ได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน ทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนแนะนำหนังสือ ตำรา สื่อการสอน และแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมอื่นๆ ที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ผู้สอนจัดสภาพการเรียนการสอนเป็นกันเอง มีชีวิตชีวา และสนุกสนาน ผู้สอนให้อิสระแก่นิสิตในการแสดงความรู้สึกลงและแสดงความคิดเห็น และยอมรับความคิดเห็นของนิสิต ผู้สอนเสริมแรงแก่นิสิตเมื่อประสบความสำเร็จและให้ใจยามท้อแท้ ส่วนอันดับสุดท้ายเป็นข้อที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยให้นิสิตออกศึกษาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

1.3 ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงจำแนกตามความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง โดยรวม พบว่าผู้สอนปฏิบัติกิจกรรมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ผู้สอนประเมินผลงานของนิสิตที่ทำสำเร็จ ผู้สอนมีวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ ตรวจงาน ทดสอบ รายงาน และแฟ้มสะสมงาน ผู้สอนแจ้งหลักเกณฑ์และแนวทางการวัดผลประเมินผลที่แน่นอนแก่นิสิต ส่วนอันดับสุดท้ายเป็นข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ผู้สอนให้นิสิตได้ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน และประเมินกลุ่ม

1.4 ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนจำแนกตามความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน โดยรวม พบว่าผู้สอนปฏิบัติกิจกรรมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ผู้สอนแต่งกายเหมาะสม ถูกต้องตามกาลเทศะ ผู้สอนมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนิสิต ผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น เข้าสังคมได้อย่างมั่นใจ ส่วนอันดับสุดท้ายเป็นข้อที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้สอนมีความอดทนอดกลั้น ควบคุมอารมณ์ได้

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผล การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญจากการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัย การศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน รายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาโดยรวม และรายด้านทุกด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ในด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง และด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภัสวรรณ ตลับไธสง (2546) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาประสิทธิภาพการสอนของข้าราชการผู้สอน ตามการประเมินของผู้เรียน โรงเรียนบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านสื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้สอนรายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นอกจากนี้ยัง ตระหนักในหน้าที่ผู้สอน มีความศรัทธาในอาชีพผู้สอน จึงปฏิบัติตนเป็นผู้สอนที่ดี คือ สอนดี ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด มีเทคนิคการสอน จัดบรรยากาศและสื่อการสอนเหมาะสมหลากหลาย วัด ประเมินผลตามสภาพจริง และยังมีบุคลิกภาพที่ดี ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติทางบวก และมีความเห็นในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนของผู้สอนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมพบว่ามีอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปานทิพย์ จันทโชติ (2545) เรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ/กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ พบว่าอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัย การศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน รายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ มีประเด็นดังต่อไปนี้ ผู้สอนแนะนำให้นิสิตนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้สอนฝึกให้นิสิตได้คิดวิเคราะห์แล้วปัญหาโดยใช้เหตุผล และผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนานิสิตทั้งด้านร่างกาย อารมณ์

สังคม และสติปัญญา สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2540) ซึ่งได้ให้แนวคิดไว้ว่าการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ กับปรัชญาเบื้องต้นของการจัดการศึกษาที่ว่าต้องจัดให้ผู้เรียนได้พัฒนา ครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จึงจะสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี นอกจากนี้ยังมีประเด็นอื่นๆ ที่อยู่ในระดับมาก คือ ผู้สอนสำรวจปัญหาและความต้องการในการเรียนของนิสิต และจัดให้นิสิตเรียนรู้วิธีแสวงหาความรู้ และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนการสอน โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ บัวคล้าย ตันกิมหงษ์ (2536) ได้ทำวิจัยเรื่อง การประเมินการสอนของอาจารย์ ตามหลักสูตรทันตภิบาล วิทยาลัยการสาธารณสุข ตามทัศนะของนักศึกษา ทันตภิบาล พบว่าการสอนของอาจารย์ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นลัศวรณ ตลับไธสง (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาประสิทธิภาพการสอนของข้าราชการผู้สอนตามการประเมินของผู้เรียนโรงเรียนบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพการสอนด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากเช่นกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน รายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีประเด็นดังนี้ ผู้สอนใช้สื่อการเรียนการสอนประเภท เอกสาร ตำรา ใบความรู้ ใบงาน วัสดุสิ่งพิมพ์ ประกอบการสอนได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน ทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนมีทักษะและความสามารถในการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนเป็นอย่างดี ผู้สอนจัดสภาพการเรียนการสอนเป็นกันเองมีชีวิตชีวาและสอนสนุก ผู้สอนให้อิสระแก่นิสิตในการแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นและการยอมรับความคิดเห็นของนิสิต และเสริมแรงให้กำลังใจนิสิตเมื่อประสบความสำเร็จหรือเมื่อยามท้อแท้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้สอนตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ด้านสื่อการเรียนรู้ที่นำมาใช้ควรมีความหลากหลาย (กรมวิชาการ, 2544ค, หน้า 23) และผู้สอนต้องพัฒนาตนเองให้มีมาตรฐาน คือ ผู้สอนมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งรวมถึงความสามารถในการใช้สื่อด้วย ส่วนด้านการจัดบรรยากาศที่จะช่วยให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพและผู้เรียนมีความสุขนั้น ผู้สอนปรับบทบาทในด้านนี้เช่นกัน เพราะบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียน และเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2531, หน้า ค อ้างถึงใน อารมณ์ ใจเที่ยง, 2540, หน้า 224) สอดคล้องกับ (กาญจนา ไชยพันธุ์, 2545) ได้รวบรวมบทบาทของผู้สอนไว้ในบทความเรื่อง ตัวบ่งชี้ของผู้สอนกับผู้เรียนเป็นสำคัญในประเด็นหนึ่ง คือ ผู้สอนต้องรู้จักให้การเสริมแรง ซึ่งมีทั้งวาจา การให้กำลังใจการเสริมแรงจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ประเด็นสุดท้ายในด้านนี้ คือผู้สอนจัด การเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนออกศึกษารวมชาติ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ซึ่งเป็นประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สอนยังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านนี้น้อยเกินไป ไม่เพียงพอกับ

ความต้องการของผู้เรียนซึ่งอยู่ในช่วงวัยที่ต้องการแสวงหาประสบการณ์แปลก ๆ ใหม่ ๆ ไม่ชอบความจำเจ ซ้ำซาก ชอบทัศนศึกษา อยากรู้ อยากเห็นแหล่งเรียนรู้ภายนอกมากกว่านี้

1.3 ด้านการวัดประเมินผลตามสภาพจริงโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ มีประเด็นดังต่อไปนี้ ผู้สอนมีวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ ตรวจงาน ทดสอบ รายงาน และแฟ้มสะสมงาน ผู้สอนประเมินผลงานที่สำเร็จของนิสิต ผู้สอนวัดผลประเมินผลนิสิตครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้าน ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้สอนตระหนักและเห็นความสำคัญของการวัดผลประเมินผลที่ต้องทำควบคู่ไปกับกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยสม่ำเสมอและต่อเนื่อง สอดคล้องกับ (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 24-25) ที่กล่าวว่า การวัด และประเมินผลระดับชั้นเรียน มีจุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินระดับชั้นเรียน คือ มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้าน ความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือไม่/เพียงใด ดังนั้น การวัดและประเมินผลจึง ต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้ สอดคล้องและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไป ในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ การเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงาน ผู้เรียนจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการและค้นหาข้อมูลเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะทำให้สะท้อนให้เห็นภาพสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะทราบระดับ ความก้าวหน้า ความสำเร็จของตน ผู้สอนจะเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มสามารถ ให้ระดับคะแนนหรือจัดกลุ่มผู้เรียน รวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้ ส่วนในประเด็นสุดท้ายของประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง คือ ผู้สอนให้นิสิตได้ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน ประเมินกลุ่ม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาที่แท้จริงจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา พบว่าเนื่องจากผู้สอนยังขาดการวางแผนการประเมินผลที่ดีและผู้สอน ยังไม่ไว้วางใจให้นิสิตประเมินตนเองหรือประเมินเพื่อน

1.4 ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก มีประเด็นดังต่อไปนี้ ผู้สอนแต่งกายเหมาะสมถูกต้องตามกาลเทศะ ผู้สอนมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนิสิต และผู้สอนมีความรับผิดชอบในการสอน เสียสละและอุทิศเวลาในการอบรมสั่งสอนผู้เรียน มีความรู้และไฝหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ มีการประเมินตามความพึงพอใจของ นักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีค่านิยมที่ดีงามสั่งสมมานาน คณาจารย์ล้วนประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มี คุณธรรม มีความศรัทธาในวิชาชีพผู้สอน มีความสามัคคีกลมเกลียวกัน ดังที่ คำหามาน คนใด (2543, หน้า 91-92) ให้ แนวคิดว่าสังคมไทยยังถือว่าผู้สอน คือแบบอย่าง หรือแม่พิมพ์พ่อพิมพ์ ซึ่งสอดคล้องกับ จิตวิทยาการเรียนรู้ที่ถือว่าตัวผู้สอนเป็นสื่อการเรียนรู้หนึ่ง โดยเฉพาะผู้สอนที่ผู้เรียนเคารพและ ศรัทธา ทำสิ่งที่ถูกต้อง ดีงามอยู่เสมอ ผู้เรียนจะรู้สึกประทับใจและเอาอย่าง

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัย พบว่าประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน รายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากถึงระดับปานกลาง จึงเสนอแนะให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และเศรษฐกิจของผู้เรียน มีการบูรณาการเชื่อมโยงกับสาระการเรียนรู้อื่น อาจเป็นด้านเนื้อหาความรู้หรือ กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการปฏิบัติ และการดำรงชีวิตจริง

1.2 ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอน ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนออกศึกษาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากเพื่อน พ่อแม่ ผู้ปกครอง บุคคลในท้องถิ่น และวิทยากรจากแหล่งอื่นๆ รวมทั้งผู้สอนควรใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาในการสอน เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต ตามความต้องการของผู้เรียนในยุคโลกาภิวัตน์

1.3 ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน ประเมินกลุ่ม

1.4 ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ผู้สอนควรประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับจรรยาบรรณผู้สอน และมาตรฐานการศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดีเรื่องความประพฤติ บุคลิกภาพ การพูดจา กิริยามารยาทดีงาม น่าศรัทธา และถือปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้ รวมทั้งมีความอดทนอดกลั้น ควบคุมอารมณ์ได้ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงเวลา อุทิศตนให้กับการพัฒนาผู้เรียน โดยให้รักษาแบบอย่างที่ดีไว้อย่างต่อเนื่อง

2. จากผลการวิจัยประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน รายวิชาพื้นฐานศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ฉะนั้นผู้สอนควรจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะในด้านนี้มีระดับประสิทธิภาพอยู่ในระดับต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับรายด้าน

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ หล้าสูงวงศ์. (2528). *จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศรีเดชา.
กรมวิชาการ. (2544). *การจัดกระบวนการเรียนที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ.
_____. (2544). *แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

- กรมสามัญศึกษา. (2544). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. เอกสารชุด แนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- เกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2536). บทบาทของกรมวิชาการกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา ไชยพันธุ์. (2545). ตัวบ่งชี้ของผู้สอนกับผู้เรียนเป็นสำคัญ. วารสารวิชาการ, 5(8), 58-60.
- กิตติยวดี บุญชื้อ และคณะ. (2540). ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- โกวิท ประวาลพุกษ์. (2543). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. การศึกษา กรุงเทพฯ, 23(10), 4.
- คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คำหมาน คนไค. (2543). ทางก้าวหน้าของผู้สอนมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ชวาล แพรัตกุล. (2526). เทคนิคการจัดผล. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วนิดา สิทธิธรรณฤทธิ. (2542). พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช : พระประทีปแห่งการศึกษาไทย. ทับแก้ว, 3(5), 8.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: คอมพิวเตอร์กราฟฟิค.
- วาสนา รบกล้า. (2541). ความต้องการความรู้และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาข้าราชการผู้สอน สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). การคิดและการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการ คิด : ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โครงการ พัฒนาการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2540). ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม : ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนาการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ.